

Dosarul nr. 3ra-418/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: A. Paniș)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

DECIZIE

27 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh
Iurie Bejenaru
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Bivol împotriva Autorității Naționale de Integritate a Republicii Moldova cu privire la anularea actelor administrative,

împotriva deciziei din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova împotriva hotărârii din 18 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 12 februarie 2019 reclamantul Alexei Bivol a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate a Republicii Moldova (în continuare ANI) cu privire la anularea procesului-verbal de inițiere a controlului nr. 139/09 din 14 noiembrie 2018 și actului de constatare nr. 06/09 din 25 ianuarie 2019 (f.d. 2-8).

În motivarea acțiunii, reclamantul Alexei Bivol a indicat că la 29 ianuarie 2019 i-a fost adus la cunoștință actul de constatare nr. 06/09 din 25 ianuarie 2019, emis de către Inspectoratul de integritate al ANI. Prin actul menționat, s-a constatat că nu a soluționat și că a admis consumarea conflictelor de interese de fiecare dată când a semnat și a emis ordinul nr. 10-C din 01 martie 2010; contractul individual de muncă nr. 276/2010 din 31 octombrie 2010, încheiat între Alexei Bivol și Vera Bivol; ordinul nr. 8 din 03 ianuarie 2011 privind stabilirea unui program individual de muncă cu regim flexibil Verei Bivol; ordinele privind acordarea premiilor și cumulului nr. 1-p din 04 ianuarie 2016, nr. 9-p din 19 februarie 2016; ordinele de acordare/rechemare din concediul nr. 3-p din 13 ianuarie 2017, nr. 4-p din 18 ianuarie 2017, nr. 21 din 15 ianuarie 2018 și nr. 26 din 15 ianuarie 2018 în privința Verei Bivol, care este soția sa.

Reclamantul a notat că nu este de acord cu actul de constatare menționat, deoarece este ilegal, iar drept consecință urmează a fi anulat.

Reclamantul a menționat că prin invitația nr. 04-09/1734 din 18 decembrie 2018, a fost informat că în privința sa se desfășoară controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, în cadrul căruia se verifică legalitatea adoptării și semnării de către el, în calitate de director al Instituției Medico-Sanitare Publice „Spitalul Raional Telenești”, al contractului individual de muncă nr. 276/2010 din 31 decembrie 2010 și al ordinelor în care figurează Vera Bivol, șef al secției boli interne a Instituției Medico-Sanitare Publice „Spitalul Raional Telenești”.

Reclamantul a punctat că soția sa - Vera Bivol a fost angajată la Instituția Medico-Sanitară Publică „Spitalul Raional Telenești” în anul 1989, prin contract colectiv de muncă, iar în anul 2010, fiind intrate în vigoare modificările la legislația muncii, în mod operațional au fost semnate de către el, automat, cu toți angajații, contracte individuale de muncă, conform cerințelor legale și modelului prestabilit. Niciodată nu a semnat careva acte care au favorizat, facilitat sau avantajat soția sa în comparație cu alți angajați și că toate actele care le-a semnat în privința Verei Bivol, în calitate de angajată a instituției pe care o conduce, nu constituie apriori și sub nici o formă un conflict de interese, deoarece aceste acte nu lezează nici interesele fondatorului, dar nici interesele altor angajați. Ordinele semnate de către el în privința soției sale, au avut la bază primordial, respectarea drepturilor constituționale ale omului, cum ar fi dreptul la muncă, dreptul la retribuirea muncii, dreptul la odihnă, drepturi care sunt consfințite atât de Convenția colectivă de muncă, contractul individual de muncă, cât și în mod special de Codul muncii, Constituția Republicii Moldova și Convenția europeană a drepturilor omului.

Reclamantul a precizat că în lipsa oricărui conflict de interese, totuși, la scurt timp după numirea sa în funcția de conducător al „Spitalului Raional Telenești” și anume în primele luni ale anului 2008, nu își amintește exact luna și data, a depus o cerere fondatorului prin care a adus la cunoștință faptul că soția sa activează în cadrul acestei instituții și a solicitat acordul să semneze actele legate de activitatea acesteia. Prin răspunsul fondatorului i s-a comunicat că nu există careva probleme și că este în drept să semneze ordine ce țin de activitatea soției sale, cu condiția să nu fie afectate interesele fondatorului sau ale altor angajați. La începutul anului 2012, a fost informat de către Ministerul Sănătății despre modificările în legislație și recomandat să solicite repetat permisiunea fondatorului instituției în cauză de a semna, în funcția sa de director al Instituției Medico-Sanitare Publice „Spitalul Raional Telenești” actele legate de activitatea angajatei - Vera Bivol, ceea ce și a făcut, pentru a evita oricare speculații și suspiciuni cu privire la existența unui conflict de interese. Ulterior, de către Președintele raionului, a fost emisă dispoziția nr. 15 din 27 ianuarie 2012, prin care conflictul de interese a fost soluționat și i s-a permis să semneze personal în calitate de conducător, oricare acte legate de activitatea soției sale – Vera Bivol în cadrul Instituției Medico-Sanitare Publice „Spitalul Raional Telenești”.

Reclamantul a invocat că la emiterea actului de constatare a fost încălcată procedura legală de sesizare. Or, după cum rezultă din cele indicate în acesta, controlul a fost inițiat în baza notei nr. 12/4859 din 27 octombrie 2017, parvenită de la Centrul Național Anticorupție, Direcția generală teritorială nord, care în urma

examinării unei petiții anonime în privința acțiunilor pretinse ilegale ale lui Alexei Bivol și Verei Bivol, a fost inițiat un control și, ca urmare, s-a solicitat ANI să verifice existența sau inexistența unui conflict de interese între persoanele vizate în petiția anonimă. Acest aspect vine să demonstreze că, de fapt, organele abilitate au efectuat acțiuni ilegale în baza unei petiții anonime, iar acumularea de date ulterioare în baza acesteia, de asemenea, sunt lovite de nulitate, deoarece au la bază încălcarea flagrantă a procedurii.

Prin hotărârea din 18 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă integral acțiunea depusă de Alexei Bivol și anulat procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 139/09 din 14 noiembrie 2018 și actului de constatare nr. 06/09 din 25 ianuarie 2019, emise în privința lui Alexei Bivol de către Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova, ca fiind ilegale.

La 22 aprilie 2019 și ulterior la 06 iunie 2019, Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova a declarat apel împotriva hotărârii din 18 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii depuse de Alexei Bivol.

Prin decizia din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova împotriva hotărârii din 18 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 23 decembrie 2019 Autoritatea Națională de Integritate a declarat recurs împotriva deciziei din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, și emiterea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii depuse de Alexei Bivol.

În motivarea recursului s-a invocat dezacordul cu actele de dispoziție contestate, pe motiv că la examinarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, de asemenea au fost încălcate normele de drept material.

Recurenta a susținut că nu a examinat petiția anonimă depusă în adresa Centrului Național Anticorupție, Direcția generală teritorială nord, după cum au constatat instanțele ierarhic inferioare, ci a examinat sesizarea Centrului Național Anticorupție. Or, invocarea de către instanța de apel, în prezenta cauză, a prevederilor art. 262 din Codul de procedură penală, nu sunt relevante, în condițiile în care în conformitate cu art. 4, 5 din Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție nr. 1104 din 06 iunie 2002, Centrul Național Anticorupție examinează inclusiv și sesizările prin prisma legislației civile. La sesizarea parvenită la ANI de la Centrul Național Anticorupție nu a fost anexată petiția anonimă, iar faptul că această petiție a rămas spre examinare la această instituție, se confirmă atât prin contextul sesizării nominalizate, cât și din textul procesului-verbal de inițiere al controlului cu nr. 139/09 din 14 noiembrie 2018.

Recurenta a notat că este eronată concluzia instanțelor ierarhic inferioare precum că Alexei Bivol a prezentat dispoziția președintelui Consiliului raional Telenești nr. 15 din 27 ianuarie 2012 „Despre soluționarea conflictelor de interese”, prin care s-a soluționat conflictul de interese declarate de către Alexei Bivol în funcția de director al Instituției Medico-Sanitare Publice „Spitalul Raional Telenești”, din motiv că această dispoziție nu întrunește condițiile legale de examinare a unei astfel de cereri.

Recurenta a relevat că este neîntemeiat argumentul instanței de apel referitor la faptul că ANI nu poate interveni și constata conflictul de interese pentru perioada 2011- august 2016, din motiv că a fost creată prin Legea nr. 132/2016. Or, conform art. 44 alin. (1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, Autoritatea este creată prin reorganizarea Comisiei Naționale de Integritate, fiind succesorul în drepturi al acesteia.

La 11 februarie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Alexei Bivol și a avocatului acestuia Constantin Scutelnic copia recursului declarat de Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova împotriva deciziei din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 188).

Completul specializat relevă că Alexei Bivol și avocatul Constantin Scutelnic au recepționat copia recursului declarat de Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova împotriva deciziei din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, la 14 februarie 2020, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele dosarului (f.d. 190, 191).

La 28 februarie 2020, Alexei Bivol, reprezentat de avocatul Constantin Scutelnic, a depus referință la recursul declarat de Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova împotriva deciziei din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ se va verifica prin prisma Codului administrativ.

Conform art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

După cum rezultă din materialele cauzei, și anume din avizul de primire nr. DS2035853885AS, recurenta Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova a recepționat copia deciziei motivate din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău la data de 22 noiembrie 2019 (f.d. 173).

Astfel, luând în considerare că recurenta Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, la data de 23 decembrie 2020, completul ajunge la concluzia că Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova s-a

conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de depunere a recursului prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

Prin încheierea din 08 mai 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost numită examinarea recursului declarat de Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova, în complet de 5 judecători pentru data de 27 mai 2020 (f.d. 213).

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa integral decizia instanței de apel și a restitui cauza instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, Colegiul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentei Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova, au fost expuse cu suficientă claritate.

Conform art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Din materialele cauzei, și anume din scrisoarea nr. 12/4859 din 27 octombrie 2017, recepționată de Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova, la 06 noiembrie 2017, Colegiul reține că Centrului Național Anticorupție, Direcția generală teritorială Nord a comunicat Autorității Naționale de Integritate a Republicii Moldova că examinează o petiție anonimă referitor la acțiunile pretins a fi ilegale ale directorului IMSP „Spitalul raional Telenești”, Alexei Bivol și ale soției acestuia Vera Bivol. În urma examinării materialului, Centrului Național Anticorupție, Direcția generală teritorială Nord a stabilit că funcția de director al IMSP „Spitalul raional Telenești” o deține Alexei Bivol, unde în calitate de șef al secției terapie, activează soția sa, Vera Bivol. Totodată, Centrului Național Anticorupție, Direcția generală teritorială Nord a stabilit că, la 03 ianuarie 2011 de către directorul IMSP „Spitalul raional Telenești”, Alexei Bivol a fost emis ordinul nr. 8 cu privire la stabilirea programului individual de muncă cu regim flexibil medicului secției boli interne Vera Bivol. Prin urmare, Centrul Național Anticorupție, Direcția generală teritorială Nord a informat Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova despre posibilul conflict de interese între persoanele sus menționate și a solicitat stabilirea existenței și inexistenței acestuia (f.d. 71).

Conform procesului verbal de inițiere a controlului nr. 139/09 din 14 noiembrie 2018, Inspectoratul de Integritate a Autorității Naționale de Integritate a Republicii Moldova a dispus inițierea procedurii de control privind eventuala încălcare a regimului juridic al conflictului de interese de către Alexei Bivol, director al IMSP „Spitalul raional Telenești”, înștiințarea lui Alexei Bivol despre inițierea procedurii de control cu explicarea drepturilor și obligațiilor prin prisma prevederilor art. 33 al Legii nr. 132/2016, precum și informarea petiționarului despre inițierea procedurii de control în privința sa (f.d. 72-73).

La 25 ianuarie 2019 Autoritatea Națională de Integritate a emis actul de constatare nr. 06/09, prin care a constatat că Alexei Bivol, director al IMSP „Spitalul raional Telenești”, nu a soluționat și a admis consumarea conflictelor de interese de fiecare dată când a semnat și emis: ordinul nr. 10-C din 01 martie 2010 de angajare în funcție a Verei Bivol, contractul individual de muncă nr. 276/2010 din 31 decembrie 2010, încheiat între Alexei Bivol și Vera Bivol, a ordinului nr. 8 din 03 ianuarie 2011 privind stabilirea unui program individual de muncă cu regim flexibil Verei Bivol dar și ordinelor de acordare a premiilor și cumulului (nr. 1-p din 04 ianuarie 2016, nr. 9-p din 09 februarie 2016) și a ordinelor de acordare/rechemare din concediu: nr. 3-p din 13 ianuarie 2017, nr. 4-p din 18 ianuarie 2017, nr. 21 din 15 ianuarie 2018 și nr. 26 din 15 ianuarie 2018 în privința persoanei apropiate, Vera Bivol, care îi este soție.

Astfel, în temeiul art. 23 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale și art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a fost sesizat Consiliul raional Telenești, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea încetării raporturilor de muncă ori de serviciu cu Alexei Bivol, director al IMSP „Spitalul raional Telenești”.

În temeiul art. 23 alin. (6) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, Alexei Bivol, a fost decăzut din dreptul de a exercita funcții publice, funcții de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani din data încetării de drept a raporturilor de serviciu, sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

Totodată, a fost dispusă înscrierea, lui Alexei Bivol, după încetarea de drept a raporturilor de serviciu în calitatea de director al IMSP „Spitalul raional Telenești” sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese, în Registrului de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică (f.d. 80-85).

Nefiind de coard cu actul menționat, la 12 februarie 2019 Alexei Bivol a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate a Republicii Moldova (în continuare ANI) cu privire la anularea procesului-verbal de inițiere a controlului nr. 139/09 din 14 noiembrie 2018 și actului de constatare nr. 06/09 din 25 ianuarie 2019 (f.d. 2-8).

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță prin hotărârea din 18 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a admis integral acțiunea depusă de Alexei Bivol și a anulat procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 139/09 din 14 noiembrie 2018 și actul de constatare nr. 06/09 din 25 ianuarie 2019, emise în privința lui Alexei Bivol de către Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova, ca fiind ilegale.

Curtea de Apel Chișinău examinând apelul declarat de Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova a ajuns la concluzia respingerii acestuia și menținerii hotărârii din 18 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că soluția a fost dată de către instanța de apel fără elucidarea pe deplin a circumstanțelor cauzei și fără

determinarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele invocate de părți.

În susținerea acestei concluzii, instanța de recurs menționează că în conformitate cu art. 28 alin. (1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, autoritatea efectuează controlul averii și al intereselor personale din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. Sesizarea făcută de persoane fizice sau juridice cu rea-credință atrage după sine răspunderea juridică a celui care a făcut sesizarea.

Conform art. 29 din aceeași Lege, sesizarea formulată de o persoană fizică sau juridică de drept public sau de drept privat trebuie să întrunească condițiile de formă și conținut stabilite de Legea nr. 190-XIII din 19 iulie 1994 cu privire la petiționare.

Articolul 10 alin. (1) și (2) din Legea nr. 190-XIII din 19 iulie 1994 cu privire la petiționare, prevede că petițiile trebuie să fie semnate de autor, indicându-se numele, prenumele și domiciliul. Petițiile în formă electronică conțin informații privind numele, prenumele, domiciliul și adresa electronică a petiționarului. Petițiile ce nu întrunesc condițiile prevăzute la alin. (1) se consideră anonime și nu se examinează.

La caz, Colegiul reiterează că procedura de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese de către Alexei Bivol, director al IMSP „Spitalul raional Telenești”, a fost inițiată de către Inspectoratul de Integritate a Autorității Naționale de Integritate a Republicii Moldova în baza sesizării Centrului Național Anticorupție, Direcția generală teritorială Nord nr. 12/4859 din 27 octombrie 2017 (f.d. 72, 80).

Iar, reclamantul/intimat Alexei Bivol a invocat în susținerea poziției sale că inițierea procedurii de control privind eventuala încălcare a regimului juridic al conflictului de interese, dispusă prin procesul-verbal nr. 139/09 din 14 noiembrie 2018 de inițiere a controlului, a fost dictată de examinarea unei petiții anonime, care nu urma a fi reținută spre examinare.

În conformitate cu art. 194 alin. (1) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

Conform art. 216 alin. (1) lit. b) și c) Cod administrativ, pentru pregătirea dezbaterilor judiciare, judecătorul sau, în cazul instanței colegiale, judecătorul raportor efectuează următoarele acțiuni: clarifică circumstanțele ce trebuie probate și indică probele suplimentare care trebuie prezentate de către participanți în termenul stabilit expres de instanța de judecată; solicită, la cerere sau din oficiu, probele necesare examinării complete și soluționării juste a cauzei de contencios administrativ printr-o încheiere în care este stabilit termenul-limită de prezentare a acestora.

Așadar, contrar prevederilor legale citate supra, instanța de apel apel a verificat legalitatea și temenicia hotărârii primei instanțe în lipsa sesizării Centrului Național Anticorupție, Direcția generală teritorială Nord nr. 12/4859 din 27 octombrie 2017, care a stat la baza emiterii procesului-verbal nr. 139/09 din 14

noiembrie 2018 de inițiere a controlului, deși această proba are o importanță primordială în justa soluționare a cauzei, cu atât mai mult că, în temeiul art. 219 alin. (1) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

În conformitate cu art. 263 alin. (8) Cod de procedură penală, plîngerile și denunțurile anonime nu pot servi temei pentru pornirea urmăririi penale, însă, în urma controlului efectuat în temeiul acestor plîngeri sau denunțuri, organul de urmărire penală se poate autosesiza în vederea urmăririi penale.

Prin urmare, continuând șirul logic al ipotezei relevate supra, instanța de recurs menționează că instanța de apel era obligată să cerceteze direct și nemijlocit sesizarea Centrului Național Anticorupție, Direcția generală teritorială Nord nr. 12/4859 din 27 octombrie 2017, or doar așa aceasta urma să determine cu certitudine dacă sesizarea Centrului Național Anticorupție, Direcția generală teritorială Nord este bazată nemijlocit pe o petiție anonimă sau în aceasta au fost indicate și alte pretinse acțiuni ilicite ale lui Alexei Bivol, director al IMSP „Spitalul raional Telenești”, iar în urma examinării acestora de către Centrul Național Anticorupție, Direcția generală teritorială Nord s-au stabilit cele indicate în sesizare, fiind astfel posibilă sesizarea Autorității Naționale de Integritate despre posibilul conflict de interese între Alexei Bivol, director al IMSP „Spitalul raional Telenești” și soția acestuia Vera Bivol, care activează în cadrul aceluiași spital.

Totodată, instanța de recurs învederează că decizia contestată nu conține nici o analiză cu privire la argumentul Agenției Naționale de Integritate precum că dispoziția președintelui Consiliului raional Telenești despre soluționarea conflictelor de interese nr. 15, a fost adoptată la 17 ianuarie 2012, iar ordinele nr. 10-C și nr. 8, precum și contractul individual de muncă nr. 276/2010, au fost emise și semnate anterior și anume în anul 2010-2011.

Prin urmare, instanța de recurs constată că, instanța de apel s-a abținut de a da un răspuns convingător și explicit la alegația Agenției Naționale de Integritate expus supra, iar conjunctura dată atestă examinarea unilaterală a cauzei, ce constituie o încălcare a dreptului recurentei/apelantei de a se bucura de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, precum și a principiului egalității armelor în proces.

Suplimentar, Colegiul conchide că necesitatea trimiterii cauzei la rejudecare se confirmă și prin aceea că instanța de apel nu a dat apreciere și nu s-a expus asupra contradictorialității dintre dispoziția Președintelui raionului Telenești nr. 15 din 27 ianuarie 2012 „Despre soluționarea conflictelor de interese”, prin care s-a permis lui Alexei Bivol de a semna ordinele și alte acte administrative ce țin de activitatea șefului secției boli interne, Vera Bivol și răspunsul Președintelui raionului Telenești, prin care s-a menționat că în perioada 2011-2018, Alexei Bivol nu a depus declarație privind careva situații de conflict de interese (f.d. 10, 136).

În atare circumstanțe, instanța de recurs decelează că neelucidarea circumstanțelor menționate de către instanța de apel, atestă direct că prezenta speță a fost examinată superficial, or, în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Finalmente, instanța de recurs apreciază drept superficiale concluziile instanței de apel privind admiterea acțiunii reclamantului Alexei Bivol, implicit și din motiv că Autoritatea Națională de Integritate a fost creată prin Legea nr. 132 din nr. 132 din 17 iunie 2016, iar drept umrare nu poate interveni și constata conflictul de interese pentru perioada 2011- august 2016, or conform art. 44 alin. (1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, autoritatea este creată prin reorganizarea Comisiei Naționale de Integritate, fiind succesorul în drepturi al acesteia.

Conjunctura descrisă supra profilează faptul că, instanța de apel nu a exercitat un control judiciar, în fapt și în drept, cu respectarea efectului devolutiv al apelului, asupra ceea ce a hotărât prima instanță, limitându-se doar la aprecierea repetată a constatărilor primei instanțe și drept consecință a interpretat și aplicat în mod eronat normele de drept material.

Prin urmare, completul de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că lichidarea lacunelor depistate în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, deoarece instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor circumstanțelor cauzei. Astfel, la reexaminarea cauzei instanța de apel urmează să emită o hotărâre legală și întemeiată, cu respectarea normelor de drept material și procedural pertinente speței.

De asemenea, Colegiul judiciar consemnează că din interpretarea art. 6 CEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza García Ruiz c. Spaniei din 21.01.1999).

Din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea cauzelor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de admite recursul declarat de Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova, de a casa integral decizia din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei în instanța de apel, deoarece în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, instanța de recurs nu poate adopta o soluție finală în cauza dată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de circumstanțele constatate și concluziile deduse de instanța de recurs și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată cu respectarea normelor de drept material și procedural pertinente speței, precum și cercetarea multiaspectuală a suportului probator.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d), alin. (2) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea cauzelor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova.

Se casează integral decizia din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Bivol împotriva Autorității Naționale de Integritate a Republicii Moldova cu privire la anularea actelor administrative, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Iurie Bejenaru

Nina Vascan